

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre viszályozás
 vagy megöröszésre nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 20.

Feltűnt a száraz.

IV.

Ha már a letűnt liberális klikk uralomról kezdjük a szót, ne csak azt vegyük elő, a mi elpusztult, a kisipart és kisgazdaságokat, hanem arról is essék szó, a mi éppen ezen uralom alatt lendült fel. Értem a kereskedelmet, a merkantilizmust. Kényes dologhoz nyulok, kezdjük bókollással.

Vándor, huzd le saruidat, midőn a kereskedelem szimbolikus csarnokába lépsz!

Nézd e hatalmas, modern épületet, e szédítő arányokat, melyek oly gyorsan épültek, hogy nem is tudjuk, való-e vagy mese.

Innen indulnak ki a vasuti sinek, melyek behálózzák az egész országot, innen húzódnak keresztül-kasul a hatalmas gátak, melyek megrendszabályozták folyóinkat, innen indulnak s ide térnek a hatalmas gőzhajók, itt raktározódik fel az egész világ áruja, innen gurul szét az arany, itt van az a hatalmas erő, mely a nádfedeles ősi kuriákat kastélyokká emelte, a csárdákat hotelekké, a község-házakat és uri székeket törvénytevő palotákká, a patriárkhális közigazgatást modern állam-géppé.

Igen, egész modern haladásunk a merkantil szellem szárnyai alatt nőtt fel. Mindezt elismerem s ha valamit kifelejttem volna a kereskedelem dicsőit-

séből, tessék hozzá tenni; elfogadom, mint kérem fogadják el, mind e dicső eredmények kritikáját is.

Hja! Kereskedelemről van szó. Itt félre kell tenni a naiv hitet és csodálkozást, nehogy becsapjuk magunkat. Jól meg kell nézni, hogy mi a valódi portéka, mi a fals, mi a soll és mi a haben.

Hát ez a mi dicső kereskedelmünk minden gazdagságával együtt nem kövér-ség a nemzet testében, hanem daganat, mely úgy nő, hogy el szivja az erőt a többi szervektől.

A mi kereskedelmünk szelleme idegen a magyar szellemtől, ügyvitele német, hivatalos nyelve német ugyannyira, hogy osztrák vigécz nem tartja szükségesnek magyarul is tudni, midőn kaszában, gépekben vagy pótkávéban »utazik« és gsefteket csinál hazánk területén.

Tulajdonképen egész kereskedelmünk csak szenzálikodás. Idegen gyárak depói a mi kereskedéseink valamint gyáraink idegen tőkések gseftjei.

Ez pedig nem hozhat nemzeti gazdagodást csakis egyéni gazdagodást.

Hazafias missiót kereskedelmünk nem teljesít de kárt e téren eleget tesz, ha haszonra van kilátás. Elég rá mutatni a borkereskedelem hazafiatlanságára, mely hamisításaival teljesen dezavualta a magyar borokat s az örlési forgalom sem volt egyéb, mint a magyar liszt elleni merénylet palástja.

Ezt a daganatot, kereskedelmünket ki nem metszhetjük a nemzet testéből mert elvérzenék a test, de rajta kell lenni, hogy

felszivassék mint a kelés és az organizmus részévé váljék.

Ha trafikot tud tartani az állam, külső országokban, tessék lehetővé tenni az iparkamaráknak és gazdasági egyleteknek, hogy az állam segítsége mellett rak-tárakat, depókat tarthassanak külföldön, mintegy fészkeiül az exportnak, s forduló-jául az importnak. És a fészkekkel röviden találhasson összeköttetést a gazda, vagy kisiparos. A most felállított kereskedelmi és gazdasági konzulátusok mellett ilyen fészkekre okvetlen szükség van.

Forduló-jául az importnak azt mondtam. Tudok rá esetet, mikor az ecsedi lóp mellett, egy városban gyékény fonásra tanították a népet. Apró diszes kosárcák is csináltak a többek közt, melyeket 10 krajczárért tömegesen vettek a szenzálok és exportáltak Franciaországba.

Ugyanezen időben ama városban is igen kapósak voltak a japáni kosárcák, melyek szintén gyékényből voltak fonva, de pár csokor és mázolt japáni arcz volt rajta s benne czukorkák, varró készletek stb. E kosarak pár forintot keltek.

A dolog ott érdekes, hogy a kosarakban meg lehetett lenni a honi kosárfonóda bélyegét. Tehát az innen 10 krajczárért kivitt gyékény kosár mint japáni munka pár forint értékben jött vissza.

Tudok rá esetet, mikor Bécsben rendelt kocszi megrongálódva érkezett s a magyar mester javítás közben saját bélyegét lelta a kárpit alatt.

Igenis, sok a zöld fej még az országban, aki sokat fizet azért, hogy a rendelt áru Bécsi, Párisi stb. legyen.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A csillagok.

(Egy provence-i pásztor elbeszélése.)

Irta: Alphonse Daudet.

Az időben, hogy Luberon hegyén őriztem a barmaimat, a Labri kutyámon meg a juhaimon kívül hétszámra egy teremtett lelket se láttam a legelő táján. Egyszer-másszor arra mászkált ugyan az Ure-hegyi remete és orvos-ságnak való füvek után kereskedett, aztán hol egy hol más piemonti szénégető ember fekete orcája is előbukkant, de hát ezek együgyű jámbor népek voltak, nagy magányosságukban úgy megszokták a hallgatást, hogy a szóbeszédhez nem is volt már kedvük, meg aztán azt se tudták bizony, hogy odalenn a falvakban és városokban miről foly a pletykálkodás. Persze aztán, mikor minden tizenötöd napon a fölfelé

kanyargó utról felém kezdett csilingelni a ta-nyánkbeli öszvér csegettyűje, amelyik a tizenöt napra való eleséget czipelte a hátán és mikor a dombhát mögül lassacskán föl láttam tolódni a kis miarrio (kiszéres) okos fejét, vagy pediglen a vén Norade néne vörös kontyát, bezeg nagy volt akkor az én boldogságom. Rendre elmondattam velük, mi minden esett meg odalenn a vidékünkön, kinek a gyerekét vitték keresztvizre, kik tartottak lakodalmat; de mégis arra voltam legfőképp kíváncsi, hogy mit művel a gazdám leánya a Stéphanette kisasszonyunk, aki csinosságban tiz mérföldön ritkítja a párját. Ugy tettem, mintha nem valami sokat törődnek ám velem, de azért apróra megtudakoltam, jár-e a fonóba s egyéb mulatságba, azután meg el van-e látva udvarlókkal mindig; hogyha pedig valaki azt kérdené tőlem, hogy én szegény hegyi pásztor, mit töröm a fejem ilyesmiken, hát annak én azt felelném, hogy husz esztendő voltam és Stéphanette-nél szebb valamit soha életemben nem láttam még.

Történt aztán egy vasárnap, hogy megint a tizenöt napra való eleséget vártam, de csak nem akart megjönni. Reggel imígy okoskodtam: »No, nagymisén vannak!« aztán úgy dél tájban nagy zivatar kerekedett, — hát gondoltam — az az öszvér el sem indulhatott, mert az utak nagyon megromlottak. Végre aztán három óra felé tisztára volt mosva az ég boltja, a hegység is ragyogott a víztől s napsugártól, esőcseppek is csak a fák leveléről hullottak már és a patakok nagyon megdagadtak, hát úgy három óra felé hallom ám az öszvért csilingelni; olyan jókedvűen, olyan elevenen szólott a csengője, akárcsak husvétot harangoztak volna. Csakhogy nem a kis miarrio ült ám rajta, de nem is a vén Norade néne. Hanem . . . no, ezt találjátok már mostan ki! . . . hát a kisasszonyunk ült rajta, az ám, gyermekeim! tulajdon a kisasszonyunk egyenest ült a két fűzfakosár között, aztán a hegyi levegő, meg a friss zivatar rózsapirosra csipte ki az arcát. A kiszéres beteg lett, Norade néne meg a

FÜCHSL TESTVÉREK, bornagykereskedő czég, NAGYVÁRADON, (Alapított 1850)

Tisztelettel értesíti az érdekelt közönséget, hogy általános nyilvánítt óhajnak megfelelő, eddig csak hordókban forgalomba hozott borait ezentúl **literes palaczkokban** is áruba bocsátja. — Hangsúlyozni óhajtuk, hogy csak azon borok tekinthetők czégünktől eredőknek s csak oly palaczkok tartalmáért szavatolunk, melyeknek czimkéje, kupakja és dugója alatti bejegyzett védjegyünket viselik.

Elsőrendű asztali bor literes palaczkonként 45 kr. (Palaczkbetét darabonként 5 kr.) Pecsénye-, csemege-gyógyborok megrendelésre lepalaczkoltatnak. — Rendelvények Kossuth Lajos-utca 15. szám alatti telepünkön fogadtatnak el. **Viszontelárusítóknak külön árszabás.**

Telefon-szám 106.

188-10-25

Hát ezek a raktárak jó importáló fészkek volnának. A zöld polgártársak kapnának bécsi, párisi, stb. küldeményeket, s az ára magyar emberek zsebében maradna.

Nem is hinnék, mennyi magyar produktum csinál ilyen körforgást s mennyi magyar pénzt forgat ki e kör forgásával.

Mostani kereskedelmi fellendülésünk nem igazi nemzeti vagyonosodás, csakis a sok apró tőkének egy kézben való felhalmozódása.

A főváros nagyszerű épületei, népének fényűzése nem a nemzet vagyonosodását mutatja s bizony az Andrássy-ut gyönyörű palotái is megdöbbennek az embert ha arra gondol, hogy csak csupa elpusztult nemesi birtokokból épültek fel. Sokszor nem is annyira paloták ezek, mint inkább mauzoleumai száz és száz kipusztított ősi családoknak.

Modern haladásnak káprázatos de hiu. Több benne a látszat mint a való.

Egyesek ravasz ügyeskedéséből és ezek könnyeiből épülnek ma a paloták.

És nem tudom én mi örülni való van a nagy haladáson. Régen nádból volt az uri lakok teteje, ma váltóból van az uri kastélyok alapja.

Mi ebben a haladás. Mi ennek a vége?
P—y.

Az amerikai kivándorlás.

New-yorki konzulunk értesítette Széll Kálmán miniszterelnököt, mint belügyminisztert, hogy a sanpaoloi kormány 30.000 bevándorló szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A konzul ezért felhívja a kormányt, hogy kísérje kettőzött figyelemmel a kivándorlási ügyekről manipulációt, mert tudomása van arról, hogy azok Magyarországot is bevonták működésük körébe. Széll Kálmán belügyminiszter rendeletet intézett a vármegyei főispánokhoz, melyben felhívja törvényhatóságokat, hogy hatáskörükben intézkedjenek a kivándorlási ügyekről esetleges mozgalmairól s előforduló esetekben az illető ügyöket 24 órán belül tolonczolják el s esetről-esetre tegyenek neki részletes jelentést.

A közigazgatás egyszerűsítése.

A Pol. Ert. jelenti: A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény szentesítése után azonnal hozzálátanak a törvény végrehajtására szükséges teendők előkészítéséhez. A belügyminiszteriumban erre nézve kiosztották a munkát úgy, hogy a törvényhatóságok rögtön megkapják a részletes utasításokat, melyek szükségesek, hogy a közigazgatás munkája gyorsabbá és kelendőbbé tétessék.

A francia kongregációk.

Párisból jelentik: A lapok a vatikáni prefectus congregációis-nak a francia püspökhöz intézett rendeletét közlik, mely szerint a pápa elítéli ugyan az új francia egyesületi törvényt, mindazonáltal megengedi a szerzetesrendeknek, hogy az autorizáció iránt kérvényt nyújthassanak be a kormányhoz, a mit a törvény föltétlenül megkövetel. Ezek a kérvényezések azonban csak a december 8-iki apostoli konstitúció keretében történhetnek.

Kormányválság Franciaországban.

Párisból írják, hogy Waldeck-Rousseau miniszterelnök a legközelebb rekonstruálni fogja a kabinetet. Monis igazságügyminiszter, a ki legutóbb kompromittálva volt, le fog mondani és helyét a szocialista Millerand, a mostani kereskedelmi miniszter fogja elfoglalni. Kereskedelmi miniszter Guyesse képviselő lesz. Hír szerint Baudin közmunkaminiszter és Lanessau tengerészeti miniszter is ki fognak válni a kabinetből.

Liberális zászló alatt.

Mindegyre világosabb lesz, micsoda üzemeket követtek el a legliberálisabb Bánffy Dezső báró és az ő legliberálisabb csatlósai.

A magyar alkotmányt készek lettek volna eladni, csak hogy ők a hatalmon maradhassanak. Készek lettek volna szövetkezni a közös miniszterekkel, a kik közül a kül- és hadügyminiszter még mindig a Gesamtreichről ál-

madoznak, szövetkezni a közös hadsereggel és az osztrák miniszterekkel, csak hogy a koncztól el ne essenek.

Mindez történt liberális zászló alatt.

Olyan súlyos a vád, hogy ha Bánffynak legcsekélyebb mentsége van, azt elő kellett volna adnia. Föl is kereste őt a B. A. munkatársa s kérdést tett a szóban forgó ügyre vonatkozólag.

Ő excellenciája azonban nem kívánt nyilatkozni, mert — ugymond — egy mód volna: előállani a minisztertanácsi jegyzőkönyvekkel azokból kitűnik, minő előterjesztéseket tettem de a minisztertanácsi jegyzőkönyvek publikálása lehetlenség, ezért nem beszélek.

Ezzel Bánffy ur kettőt cselekedett: egy részt olyan hallgatag beismerés-félet nyilvánít, másrészt pedig a felelősséget át akarja tolni miniszter társaira, kik közül többen most is a kabinet tagjai. Ezért a M—g nyíltan követeli is, hogy a Bánffy miniszteriumot vád alá kell helyezni.

A nagy hallgatás, melylyel a Bánffy-sajtó az ügyet mellőzi, fölülte terhelő mellékkörülmény. Ez is egy neme a beismerésnek.

Vajjon mi mindent takarhat még az az erősen diszkreditált liberális zászló?

Ezzel a kérdéssel foglalkoznak a budapesti lapok is, ilyen szenzációs czimmel:

Bánffy árulása.

A volt nemzeti pártiak német lapja azt kérdi, hogy kik voltak Bánffynak ama hívei, akik megígérték tervének: a katonai diktatura behozatalának támogatását? Nagyon becses dolog volna ezt tudni, — mondja ez a lap — kivált az új választások előtt.

A kormányhoz közel álló lap a következőleg nyilatkozik:

»A vád, melyet a Neue Freie Presse ki-pattantott, mindenestre sokkal jelentősebb, minthogy a közvélemény egyszerűen napirendre térhetne fölülte. Valakinek itt okvetlenül nyilatkoznia kell majd: vagy Bánffy Dezső bárónak, aki legjobban tudhatja, mi igaz a vádból, mi nem, vagy a Neue Freie Presse cikkírójának, aki nyilván eleget tud. Egyebekben a fejlemények elé a közvélemény meglehetősen nyugodtan nézhet, mert ha be akarta szüntetni Bánffy Dezső báró az alkotmányt és keresett

gyermekait ment meglátogatni. A dolgok ilyen állását a szép Stéphanette mondotta el az ösvérről leszáltában, azt is elmondta, hogy azért jön ilyen későn, mert eltévedt az ösvényeken; pedig az ösvény ruhája, virágos szalagja, a fényes szoknyája meg az a sok csipke inkább azt mutatta, mintha nem is annyira az utat kerestélte volna a bokrok között, hanem valami tánczos mulatságon tartóztatták volna. Adta kis leánya! Alig bírtam betelni a nézésével. Persze az is igaz, hogy még ilyen közelségből sose láttam eddig. Néha-néha télen, mikor már a nyájak leszáltak a sík vidékre és esténként a tanyába tértem vacsorázni, akkor láttam őtet egyszer-másszor; csak hogy akkor gyorsan haladt végig köztünk, szóba se állt a cselédnappal, mindig fel volt cziczomázva és mindig büszke volt egy kissé. És most itt áll én előtt, egészen az enyém; bizony kemény legyen ám az ember feje, ha nem akarja elveszteni!

A kosárból kiszedte az eleséget, aztán kíváncsian kezdett körülnézni. Vasárnapi szép szoknyáját piczit feljebb fogta, mert kár eshetik benne azután bement a cserénybe és mindent látni akart. Megnézte a zugsokámat, ahol heverészni szoktam, azután az ürübörrel leterített szalmaágyat, azután a szegen lógó nagy bundámat, azután a kampós botot, azután a kovás puskámat. Jól mulatott a sok mindenfélén.

— Hát itten éldegélsz, szegény pásztorom?

Unhatod ám magad nagyon, hogy így folyton magadban vagy! Aztán mit szoktál művelni? Ugyan mire gondolsz? . . .

Hej, de szerettem volna így felelni: »Magára, urnóm« és nem is mondtam volna hazugságot; csak hogy úgy meg voltam zavarodva, hogy nem is tudtam szóhoz jutni. Bizton észre vette a gonosz leány, mert nem átalta csintalanul növelni a zavaromat:

— Mondd csak pásztor, aztán a jó bárátnód is ellátogat hozzád néha-néha? . . . Persze, legalább is az az Esterella tündér, aki csak a hegyek csücskén szokott szaladgálni . . .

Amint így hátra szegte fejét, csinosan mosolygott és sietve menni készült, nagyon is olyan volt, mint az Esterella tündér, aki úgy látogatja meg az embert, mint egy gyorsan eltűnő jelenés.

— Isten megáldjon, pásztor.

— Üdvözlöm, urnóm.

Hát csak elment, s üres kosarait elvitte magával.

Mikor aztán eltűnt a lejtős ösvényen, úgy éreztem, mintha az ösvér patája alatt görgő kavicsok egymás után a szívemre hullanának. Soká, soká hallom még őket és egész napszálltáig szinte álomba bódultan maradtam, nem is mertem megmozdulni, hogy ne zavarjam az álomképet. Estére kelve kékülni kezdett a völgyek alja és a barmok is egymáshoz szorulva elkezdtek bégetni, mivel hogy már a cserénybe

kivánczoltak, hát egyszer csak hallom, hogy a lejtő fölől szöveget valaki és csak előjön a kis-asszonyunk; de most bizony nem volt már nevetős, mint az elébb, hanem csurom viz volt, fázott is, reszketett is félelmében. Kitudódott persze, hogy odalenn a hegy lábánál jól megdagadt a Sorgue patakja a zivataros felhőszerkadástól és a kisasszonyunk minde áron akart gázolni, de kis hija, hogy bele nem full. A rettenetes pedig az volt a dologban, hogy ilyen késő este semmikép se térhetett már vissza a tanyára; mert a gázló útját soha életében se találta volna meg úgy magányosan. én meg nem mehettem el a nyájam mellől. Ahogy elgondolta, hogy az éjjelt itt töltse a hegy tetején, bizony nagyon elromlott a kedve, mert hát otthon majd nagyon aggódnak miatta a hozzátartozói. Megpróbáltam csitogatni, ahogy csak kitellett tőlem:

— Julius havában rövidséges az éjszaka . . . Csak olyan az urnóm, mint egy rossz perzenet.

Sebten nagy tüzet nyújtottam, hogy megszársítsuk a lábait s a ruháját, amely csupa nedves lett a Sorgue víztől. Azután tejet meg sajtféléket raktam elbője, de a szegény kis leány esze nem jártam most a melegvése, se evés-iváson és amikor kövér könnyeppel láttam a szemébe gyűlni, magamnak is nagy kedvem lett együtt sírni vele.

Ezenközben egészen reánk éjjeledett. A hegyek ormán a napsugárnak már csak a pora

is hozzá szövetségeket: a szándék szándék-
nak maradt, a szövetségeket nem találta meg.
Bánffy megbukott s az alkotmány megmaradt.
Ez pedig mégis csak a legfőbb.

Mit akart Bánffy?

Egy reggeli hírlap írja:
Egy politikus, aki a Bánffy báró terveibe
méltán beavatottnak mondhatja magát, azt a
felvilágosított adta nekünk, hogy Bánffy báró-
nak nem volt szándékában az abszolút kor-
mányformának Magyarországon való nyílt inau-
gurálása. Az ő szándéka a *ex-lex* idején az volt,
hogy az országgyűlést feloszlatja, a Felség ál-
tal új választást rendel el annak a kérdésnek
eldöntésére, neki van-e igaza vagy az ellen-
zéknek, amely vele szemben abnormis parla-
menti eszközzel, az obstrukcióval harcolt?
Ez nem jelentette volna kifejezetten az abszo-
lutizmus bevezetését a magyar alkotmány rom-
jai fölé, de világos és szándékos törvénysértést
jelentett volna, mert állami költségvetés híján
tilos az országgyűlés feloszlatása.

A sérelem az alkotmány egyik legnagyobb
biztosítékán, az alaptörvényen esett volna meg.
Hogy ez el nem következett, az alkalmasint
nem a Bánffy báró alkotmányos skrupulusain
mult, hanem főként talán azon az indítványon,
amelyet Hegedüs Sándor nyújtott be a Tisza-
papir tárgyalása idején, amely indítvány párt-
határozattá emelkedvén, megkötötte a Bánffy
báró kezét, kimondván, hogy az *ex-lex* idején
a képviselőházat elnapolni, az országgyűlést
feloszlatni nem szabad. Hegedüs mögött pedig
Széll Kálmán állott. Lehet, hogy Bánffy báró
ugy véli, hogy ez vele szemben törvetés volt,
de eredményében megakadályozott egy kétség-
kívül nagy törvénysértést.

*

A volt nemzeti pártiak német lapja a kö-
vetkezőket írja:

Mindenki, aki az utolsó obstrukció ku-
lissza-titkára be volt avatva, tudhatja azt,
hogy a bécsi közlemény a valóságnak telje-
sen megfelel, sőt kevésbé beavatott politikusok
is emlékezhetnek rá, hogy Bánffy a folyosón
kijeltette azt a szót: *«Én vagyok Magyarország utolsó alkotmányos miniszterelnöke»*.
Bánffy terve volt **katonai diktatúrát** (olyat,

mint aminő Olaszországban volt) **hozni be
Magyarországon s egyidejűleg Ausztriá-
ban**, mindaddig, amíg az ellenzék meg nem
törik. Hogy e terv nem sikerült, azt köszönheti
az akkori ellenzéknek, amelyek élén Szilágyi,
Apponyi, Csáky, Andrássy, Horánszky, Rakovszky
s Justh állottak s Széll Kálmán hatalmas be-
avatkozásával, aki a helyzetet Bécsben tisztá-
zta s nemcsak Magyarországot, hanem Ausztriát
is a veszedelmes kísérlettől megóvta.

A politika kulisszái mögül.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, július 20.

Kedden este volt, hogy a Hungária-szállóba
egy magas termetű, szigorú arczkifejezésű hu-
szárőrnagy állított be. Előtte egy szürke ruhás,
rövid nadrágos, nyulánk fiu haladt. Két szobát
bérelt a huszártiszt, a maga meg a fiúcska
számára; a vendégek könyvébe azonban csupán
ezt jegyezte be: *Wallis* gróf. Csak később tu-
dódott ki, hogy a fogadónak fejedelmi vendége
van. A kis fiu ugyanis leendő trónörökösünk,
Károly Ferencz József királyi herceg, *Ottó*
kir. herceg legidősebb fia. Ezuttal először járt
Budapesten és utazásának célja, hogy a magyar
népéletet megismerje.

A leendő trónörökös rendkívül élénk tem-
peramentumu fiu és ebben édesatyjára üt.
Immár magyarul is beszél, magyaros kiejtéssel
és a mit szintén följegyezhetünk róla, szereti a
magyar muzsikát.

A vacsora a közös étteremben volt. A
herceg kamarai előjárójával, *Wallis* gróffal a
czigány tőszomszédságában foglalt helyet. Nagy
áhitattal hallgatta a szebbnél-szebb magyar
nótákat, végre magához intette a czigányt, nó-
tát parancsoltatott.

És erre fölsírt a hegedű:

Édes anyám is volt nekem!

A jövőd trónörökös, a porladó trónörö-
kösnek, *Rudolf* királyi hercegnek a kedves
nótáját huzatta. Róla emlékezett, arról, a ki
hiv barátja volt a magyarnak. A mult ez a
nótában való földézése, biztatás a nemzetnek
a jövődöre.

Es kedves megemlékezéssel volt a királyi
herceg, magyar földön született nagynéje
Mária Valéria hercegnésszony iránt is. A bu-
dai királyi várpalotát ábrázoló képes levelező-
lapot küldött neki, ezzel a megjegyzéssel:

*«Születése helyéről. Budáról üdvözlő
szerelettel Károly». U. i. Budapest a világ
legszebb fekvésű városa. A képeket, melyeket
róla láttam, még sem közelítik. Baj, hogy már
délután el kell hagynom».*

Édesapjának, *Ottó* királyi hercegnek is
küldött képes levelezőlapot a *Margitsziget*
képével.

Erre ezt írta rá:

*«Fővárosi paradicsoma. Holnap az
alföldön leszünk. Meglátjuk a délibábot».*

* * *

Az aradi Szelle eset fölvetette *Grecksák*
Károly kuriai bíró nevét is. Gyors karriert
csinált ember és volt képviselő is. Vele tör-
tént meg akkoron, képviselősége idején, hogy
Károlyi István gróf nem fogadta el tegező-
dését.

A nemes gróf azzal érvelt, nem tartja
helyesnek a képviselőknek egymással való te-
geződését a változott viszonyok miatt.

A harmadik végrehajtó.

A nagyvárad végrehajtók sorából tudvalevőleg
eltávozott most *Véniss* Béla s ezzel megüresed-
ett egy végrehajtói állás. A másik két nagy-
várad végrehajtó, *Batig* Ferencz és *Csathó*
Jenő kérvényt adtak be a törvényszék elnöké-
hez, melyben kellő indokok alapján a harmadik
végrehajtói állás megszüntetését kérték.

Kérvényüket a nagyváradvárosi járásbíró-
ság vezetője, *Velyáczky* Gyula táblabíró látta
el azzal a megjegyzéssel, hogy Nagyváradon a
három végrehajtónak van egyenkint 1000—1200
frt jövedelme, ebből meg lehet élni; tehát a
harmadik végrehajtó állása fenntartandó. Termé-
szetes, hogy ilyen információ alapján *Nagy*
Ferencz, a törvényszék elnöke elutasította a
végrehajtók kérvényét.

Most azután a végrehajtók egyenesen az
igazságügyminiszterhez fordultak kérelmükkel.
Az ügy fontosabb, mint a milyenek első

maradt meg és nyugat felé a világosságnak
csak a gőze szállongott már. Azt akartam,
hogy kisasszonyunk a cserénybe menjen lenyü-
godni. A friss szalmára egy vadonat új bőrt
terítettem reá, jó éjszakát kívántam neki s
kimentem és odakinn leültem az ajtó elé . . .
Nagy büszkén gondoltam el, hogy no lám, a
cserény szögletében itt pihen a gazdám leá-
nya és az én gondomra van bízva; a nyáj
kiváncsian nézegeti, a mint alszik, de most
minden juhaim közt ő az én legrágább és leg-
fehérebb juhoscskám. Az eget még sose lát-
tam ilyen mélynek, a csillagokat ilyen ragyo-
gónak . . . Egyszer csak megnyílt a cserény-
nek rácsajtaja és elűnt a szép *Stéphanette*.
Azt mondja, nem tud aludni. A barmok foly-
ton zizegetik szalmájukat, amint mozgolódnak
rajta, aztán meg bégetnek is az álmukban. Hát
csak jobb szeret idekűnn a tűz mellett. Én pe-
dig vállára vettem a kecskebőr bundámat,
felszítottam a lángot, aztán ottan ültünk egy-
más mellett, de nem beszélünk semmit. A ki
már a szép csillagos ég alatt töltött egy éjsza-
kát, az jól tudja, hogy amikor alusznak az em-
berek, a csendben és magányban valami rej-
telmes világ kel életre. Ilyenkor sokkal tisztáb-
ban dől a torrás és a tavacskák kis lángom-
kat gyújtanak meg. Valamennyi hegyi szellem
szabadon jár é kel ekkor; susogás, észrevehet-
len n szezés haliszik a levegőben, mintha a
galyak és a fű növést is hallaná az ember.
Nappal a lények élnek: éjjel a tárgyak. Aki

nem szokta meg, az bizony fél . . . A kisasz-
szonyunk is folyton csak remegett és a legpi-
czikébb neszre hozzám simult. Az alantabb
fénylő tavacskáról egyszer egy hosszú, méla
kiáltás hullámozott felénk.

Ugyanabban a pillanatban fejünk felett egy
szép hullócsillag siklott a kiáltás irányában,
mintha csak az a panaszos hang valami fényes-
séget vitt volna magával.

— Mi volt ez? — kérdé tőlem *Stéphanette*
halkan.

— Egy lélek, urnóm, a melyik most lép
a paradicsomba; — és keresztet vettem ma-
gamra.

Stéphanette is keresztet vetett magára, s
egy pillanatig elgondolkozva, fejét fölfelé tar-
totta a levegőben. Aztán kérdé:

— Mondd csak, pásztor, hát igazán igaz,
hogy ti boszorkányok vagytok?

— Dehogy, dehogy, kisasszonyunk. De lássa,
min itt közelebb élünk a csillagokhoz, hát job-
ban is tudjuk, mi történik, mint a sik földön
élő népek.

Stéphanette folyton a magasba nézett; fe-
jét kezére nyugtatta s vállait körülfolyta a
kecskebőr. Olyan volt mint egy mennyei pász-
torlányka. Egyszer csak megszólalt:

— Mennyien vannak! Jaj de szép! Eny-
nyit még sose láttam egy csomóban . . . Az-
tán a nevüket is tudom, pásztor?

— Hogyne tudnám urnóm . . . Nézze
csak! Ep itt fölöttünk vonul a Szent Jakab

utja (a tejut). Franciaországból egyenest
Spanyolhonba vezet. Galicziai Szent Jakab raj-
zolta az égre, vitéz Nagy Károlynak akarta az
utat megmutatni véle, mikor a szaraczenok el-
len harcolt. Arrább a Lelkek talyigája (a
nagy Medve) a nagy fénylő tengelyével. Az a
három csillag ott előtte a Három marha; a
harmadikkal szemközt van egy kicsi: az meg
a Szekeres. Látja köröskörül azt a csillagesőt.
Minden ilyen hullócsillag egy-egy lélek, akiket
a jó Isten nem akar magánál tartani
. . . Kicsit lejjebb van a Jákob botja vagy
a Három király (Orion). Ez a mi óránk, ne-
künk pásztoroknak. Csak rájuk nézek és már
menten tudom, hogy már éjfél után vagyunk.
Még egy csöppet lejjebb amarra dél irányában
csillog a Milánói János, a csillagok fáklyája
(Sirius). Azt is elmondom, hogy a pásztorok
mit mesélnek erről a csillagról. Hát történt
egy éjjel, hogy a Milánói János meg a Há-
rom király, meg a Fiastyuk egy csillag barát-
juk menyegzőjén voltak. Aztán — mesélik —
a Fiastyuknak sürgős volt az utja, hát első-
nek jött el a lagziról és fölfelé indult. Lája,
most is ott van a magasságban, legfenekeken az
égboltnak. Mindjárt utánna a Három király
szedte fel a sátorfáját, az a lusta Milánói Já-
nos pedig egy kicsit el talált aludni és leg-
hátul maradt; aztán hát mérgében utánna ha-
jitotta a botját. Ezért a Három királyt úgy is
hívják, hogy a Milánói János botja . . . De
mégis minden csillagok közt a miénk a leg-

tekintetre látszik s ezért a magunk részéről is szükségesnek tartjuk, hogy hozzászóljunk.

A végrehajtók kérelme szorosán csatlakozik ahhoz a mozgalomhoz, a melyet az állami tisztviselők indítottak helyzetük javítására. Mindenütt az a panasz, hogy kevés az eszköz a megélhetésre s a tisztviselők ezen az alapon fizetésük fölemelését kérik. Ugyanez alapon a végrehajtóknak Nagyváradon nagyon méltányos az a kérelme, hogy a személyzet *száma* szállíttassék le.

Dijaik fölemelését a végrehajtók nem kérik, mert az a különben is költséges peres eljárást a jogkereső közönségre nézve egyenesen elviselhetlenül drágává tenné. Pedig, hogy a nagyváradai végrehajtók helyzete javításra szorul, azt maga Velyáczy igazolta, mikor egynek egyik jövedelmét 1000—1200 frtra tette. Mert abban ugyan tökéletesen igaza van a táblabíró urnak, hogy ebből a fizetésből meg lehet élni. De kinek? Magános embernek, kezdő embernek, legfeljebb igen takarékos fiatal házsnak, de nem családos embernek, főleg nem végrehajtónak.

A végrehajtónak tudvalevőleg nincs semmi fix fizetése, nincs korpótléka, nincs lakbére. Ma, mikor nagyszámu családjával 4 szobában kell laknia, éppen annyi a jövedelme, mint mikor legény korában egy kis hónapos szobával bérelte s olcsó vendéglőben étkezett. A fiatal embernek számolnia kell az évekkkel, nemcsak megélnie, hanem *félre is kell tennie* jövedelméből. Tessék ezt megpróbálni 1200 forintból csak 4 tagu családnál is.

Azonfelül a végrehajtó még egyet nélkülöz, a mi a tisztviselőknak igazi erős vára: a nyugdíjat. Öreg napjaira, munkaképtelenség esetére nem gondoskodik róla az állam, melynek igazságszolgáltatásában pedig oly fontos szerepet töltött be. A végrehajtónak tehát nem elég *félretenni valamit* a keresményéből, hanem *kevés vagyont is kell gyűjtenie*, hogy legyen mihez nyulnia, mikor munkára már nem képes. Tessék ezt megpróbálni, közben intelligens ember módjára — bár szerényen — élni, gyermekeket nevelni, ruházni, iskolázni, a családban előforduló ezer apró kiadást fedezni, tisztességes lakásban lakni, 1200 frtért!

szőbb, már mint a Pásztorcsillag; hajnalban is 5 világit nekünk, mikor kihajtjuk a nyáját, este is csak 5 világit, mikor hazajövünk. Maguelomenak is nevezzük őket, a szép Maguelonnenak, a ki a Provence-i Péter (Saturnus) után futkos és minden hetedik esztendőben elmegy hozzá feleségnek.

— Mit mondasz! pásztor, hát a csillagok is férjhez mennek s megnősülnek?

— Persze hogy persze, urnóm.

— Már ép hozzáfogtam, hogy majd a csillagházasságot is elmagyarázom, de egyszer csak éreztem, hogy valami úde, finom jószág támaszkodik a vállamnak, csak úgy könnyes-kén, mint a pihe. Hát bizony a kislány feje megnehezült az álmoságtól, aztán csak nekem dült; szállagja, csipkéje és göndör haja pedig kedvesen bölöngött. Így is maradt egész addig az ideig, amíg az ég csillagai sápadozni kezdtek és a kelő nap rendre kitörtülte őket. Én meg csak elnéztem, hogyan alszik; lelkem mélységében bizony meg voltam zavarva egy kevéskét, de a tisztaságos éjszaka most is megvédelt, hiszen eddig is mindig csak szép gondolatokat csöppentett szívembe. Körültünk a csillagok csendesesen folytatják útjukat, akár csak egy engedelmes nagy nyáj és én néha-néha úgy képzeltem, hogy a legfinomabb, legragyogóbb csillag eltévedt útjában, aztán hát az én vállamra szállt le, szende-regni...

Ha a törvényszéki elnök ur ezt megmondolja vala, bizonyára el nem utasította volna a végrehajtók kérvényét.

Vesszünk egy pillantást a szomszédba is. Debreczen majdnem másfélszer akkora város, mint Nagyvárad; *vidékével együtt* képez egy járásbírószéket; és van Debreczennek és vidékének összesen 2, mondó két végrehajtója.

Nagyvárad, a jóval kisebb város két járásbírószéket bir. A város vidékének külön járásbírószéke van *egy* végrehajtóval s a város területén megint külön járásbírószék működik *három* végrehajtóval. Van tehát összesen *négy* végrehajtó, míg Debreczenben csak *kettő*. Olyan fonák helyzet ez, a mely már magában követeli a javítást.

Reméljük, az igazságügyminiszter tekintetbe fogja venni ezeket a fontos körülményeket s a nagyváradai végrehajtók kérelmének helyt adva, a harmadik állást beszünteti.

— r.

Mentőegyesület N.-Váradon.

Az egy héttel ezelőtt Nagyváradon rendezett mentőtanfolyam alkalmából említettük, hogy már pár évvel ezelőtt tervbe vettük Nagyváradon a mentő intézmény létesítését. Csak hogy ez a dolog is úgy el volt temetve, mint több más közügy.

A mentőtanfolyam azonban ismét felszínre hozta a kérdést s mint látjuk, örvendetesen közeledik a megoldáshoz.

Legtöbb érdeme van ebben a vörös kereszt-egyesület helyi választmányának, amely 5000 korona hozzájárulással lehetővé teszi a humánus intézmény gyors szervezését.

Mezey Mihály tüzoltó főparancsnok tegnap előterjesztést tett a polgármesterhez a mentőegyesület ügyében s csatolta a szervezetre vonatkozó szabályzat-tervezetet.

Az előterjesztés szövege a következő:

Tekintetes Polgármester ur!

Tekintetességednek 13767/899. sz. felhívására, melyre 1899. évi december hó 17-ik napján véleményes javaslatot tettem a városi mentő intézmény miként leendő szervezése tárgyában, időközben ezen kérdést, a tek. polgármester ur megkeresése folytán a magyar vörös kereszt egyesület városi választmánya is tárgyalta s tudomásom szerint a központi vezetőség hozzájárulásával elhatározta azt, hogy a Nagyváradon felállítandó mentő osztály felszerelvényeinek beszerzéséhez és a mentőkül alkalmazandó egyének jutalmazásához 5000 koronáig terjedő pénzüsszeggel járul.

A vörös kereszt-egyesület e nemes elhatározása nagyban megkönnyíti az intézmény létesítését, — az 5 adományán felül még az intézmény által igényelt kiadás oly csekély, hogy azt Nagyvárad város törvényhatósága a cél érdekében meg nem tagadhatja, — elérkezettnek látom tehát annak az idejének, hogy a mentőügy mielőbb szerveztessék, annyival is inkább, mert erre nem csak a törvény, hanem a napról-napra szaporodó balesetek, a haladás és művelődéssel karöltve kifejlődő humanizmus követelményei is kényszerítik a város közönségét.

Én ígéretemhez képest elkészítettem azokat a szabályokat, melyek szerint a mentő intézményt, kevés költséggel és mielőbb szervezni és fenntartani véleményezem, e javaslatot ide mellékelve most bemutatom és kérem tek. polgármester urat, sziveskedjék a

Vörös kereszt-egyesület városi választmányát adományának átjuttatása iránt megkeresni, továbbá ezen szabályokat a tanács és esetleg egy külön bizottság által is tárgyalás alá vettetni; ha akad jobb eszme, fogadjuk el azt, de legyen mielőbb már mentő intézményünk.

Nagyvárad, 1901. júl. 19.

Mezey Mihály,
tüzoltó főparancsnok.

A mellékelve beterjesztett szabályzat főbb alapelvei a következők:

Az életmentést és balesetknél az első segélynyújtást a városi tisztviselők, önként ajánlkozó magán orvosok, a városi tüzoltók és rendőrök eszközlik.

Az állomások felszereléseit a város szerzi be, de a vörös kereszt-egyesület készletét, mig annak szüksége nem lesz reá, felhasználják.

A mentőosztály ügyeit a városi tanács által kinevezett állandó igazgató bizottság intézi.

A város területén öt mentő állomás lenne; és pedig:

- I. a főörség, a tüzoltó őrtanyán;
- II. mozgó őrség a várad-velencei tüzoltó fiók laktanyán;
- III. mozgó őrség az olasz tüzoltó fiók laktanyán;
- IV. segélyhely a rendőrség hivatalánál;
- V. segélyhely a vasuti rendőrszobában.

Az első három helyen a városi tüzoltók, a két utóbbi helyen a rendőrök tartanak éjjeli és nappali szolgálatot.

A mentőként alkalmazott városi tüzoltók és rendőrök ebbeli szolgálataikért esetenként és személyenként 40 fillér jutalomban részesíttetnek.

A szabályzat többi része aprólékosan leírja a követendő eljárást s a mentő osztály belső szervezetét.

Level Aranyágról.

— A közkórházban is elolvashatják. —

Tisztelt Szerkesztőség!

Tudják-e hol van *Aranyág*? Ez a Várad mellett elterülő híres hegyi vidék egyik legszebb fekvésű részlete. Mint a neve is mutatja, ott csupa arany minden, ha nem is fénylik mindjárt. Arany a levegő, az éghajlat, a hűvös »Mártha-lak« és arany a kedély is. Itt töltöm a nyarat és innen gondolok kárörvendve a télen oly barátságos redakcióra, hol most izzadságtól gyöngyöző munkatársak szerkesztik nagy igyekezettel még itt az Aranyágon is nagy olvasottságnak örvendő Tiszántúlt.

Hogy megszólalok, a lokalpatriotizmus készletet rá. *Köby* megragadó és vonzó szavakkal esettelt a Pecze és Körözs szépségeit; de a legszebbet, a legbájosabbat: a *Páris-patakot* elfelejtette megénekelni.

A mi a napnak káprázatos fénye, a tüzoltó parancsnoknak fehér lobogós sörényű csákója, az Nagyváradnak a Páris-patak. Vadregényes völgye, melynek ölében csobog, szeszélyesen és mégis oly harmónikusán kacskaringózik, mig végre kifáradva beömlik az unalmas Körözsbe. Némely helyén így nyáron kiszárad, de az nem baj, mert így legalább tisztán láthatni patak fenéket. (Ez a szó nem többes számu tárgyazat.)

Es most megint rá térek magamra. Sokszor, dolgaim végett bemegyek a városba. S mit látok a mint kiérek Hídegser-utcán? Sártengert! Okozza pedig a vízvezetési locsoló cső, mely megnevesíti a Fő-utca kocsijáráján a flasster tisztántartása végett odahintett homok és porréteget. At akarok menni a másik oldalra, hát csak cipőm be-

sározása révén jutok keresztül. Mindegy mégis átjutok!

Dél felé igyekezem vissza. A sártenger immár gomolygó portenger és felhővé alakult át. De ez legalább némi enyhítő szórakozást nyújt, mert az ember kellemesen érezheti és nézheti, hogy lesz kívül-belül mintha liszttel öntötték volna le, telehintve. Es áldom a városi tanácsot, hogy gondoskodik polgárainak nyári szórakozásáról.

De a legtöbb áldást mégis a közkörház fogja ki, mikor odaérek a Páris-patak partjához. A kit fejbe vágnak, gyomron ütnek, hátba szurnak, nyakon öntenek mind más és mást érez. Szintugy a ki lilomot, fokhagymát, bazsarózsát vagy petrezselymet szagol, más és mást érez. De a ki ugy déltájba oda ér a Páris-patak partjához, az ezt a sok érzést mind együtt és egyszerre érezheti. A bűz, dehog, ez nagyon enyhe kifejezés, a bűzségnek oly illata csap fel, hogy azt csak Verne-féle fantáziával lehet hatványozni és tényleg meg valóban itt Váradon a *biharmegyei közkörház* jóvoltából élvezni. A mennyi karból, jód meg ki tudná miféle bűzös szer csak van hasznavehetetlen állapotban, az mind a Páris-patak medrében néz a csendes elpárolgás elébe. Bizony kedves Kóby mégis csak boldogabb Debreczen, hogy nincs vize. A Körözt olajjal meg petroleummal, a Peczet moslékkal meg lesakterolt állati hulladékkal, a Páris-patakot meg kristályosodott bűzzel öntik tele.

A multkor szerencsém volt, hogy másodmaggammal mentem, mert oly orozva csapott fel egyszerre a szag, hogy ajultan dőltem volna el, ha társam fel nem fog és elő nem véve zsebkendőmet a számat és orromat be nem tömi. Ez olyan új fajta nyaralási kellék! Az aranyági nyaralók nélkülözhetetlennek tartják. Tegnap egy érdekemben meggöndörült katonavárosi választót locsoltam én magam fel. Szegény alig jött magához, szaladt a portára és egy üdvözlő sürgönyt küldött Széll Kálmánnak.

Ettől eltekintve, már mint a büztől, kellemesen telnek el napjaim. Mikor jól bekosztolva kiülök a friss levegőre és eszembe jut a bűz, szinte elégtételképpen mondom magamban a közkörház vezető embereire gondolva: Oh bár csak mindig ezt a szagot éreznék — ha nem fogtok a dolgozon minél hamarabb segíteni.

(Fuby.)

UJDONSAGOK

Nyaraló Nagyvárad.

Szokatlanul üres és néptelen most városunk. Mindenki, a ki csak szerét teheti igyekszik a nagy meleg és forróság elől menekülni. Azok a szegény szármalmas emberek pedig, kik kényszerítve vannak ebben a városi tanács jóvoltából sáros és poros városban tölteni ezt a tűrhetetlen nyarat, vágyódva gondolnak azokra a polgártársokra, kik árnyas és hűs helyeken keresnek egy nap heve, mint testi egészségük helyreállítására védelmet.

Tudomásunk szerint a következők vannak részint fürdőn, részint nyaraló helyeken:

Beöthy László családja, Czirkvenicza.
 Andrassy János, Szent László-fürdő.
 Kiss Elek, Marienbad.
 Goldis József, Karlsbad.
 Bunyitay Vincze, Tizfalu.
 Hlatky Endre és családja, Grado.
 Orley Flóra, Grado.
 Schweiger Ede dr. és családja, Vaskóh.
 Szokoly Tamás és családja, Brátka.
 Peterdy Sándor és családja, Balatonfüred.
 Ámon Margit, Tirol.
 Czajlik György, Tirol.
 Latscher Viktor és neje, Karlsbad.
 Lányi Edit, Marienbad.

Székely Irén, Reichenhall.
 Zajpay János, Reichenhall.
 Károly Irén, Reichenhall.
 Szohner Olga, Marienbad.
 Sal Ferencz és családja, Marienbad.
 Miskolczy Ferencz és családja, Marienbad.
 Glatz Antal és családja, Darkau.
 Hoványi Gyula dr., Biharfüred.
 Nagy Ernő dr., Haraszi.
 Pácz Sándor dr., Király-Helmezc.
 Ponty Kelemen, Moór.
 Ifj. Rimanóczy Kálmán, Grádó.
 Bisztereczky Elemér és családja, Feketehegy.
 Cziffra Gerő, Szt. László-fürdő.
 Markovics Antal, Balatonfüred.
 Id. Rimanóczy Kálmán, Tátrafüred.
 Batory Ferencz, Bikszád.
 Kiss Dávid, Biharfüred.
 Özv. br. Gerliczy Félixné, Szt. László-fürdő.
 Szedlarik Istvánné, Szlatina.
 Ritoók Zsigmond, Koritnyicza.
 Peszeki Ferencz, Koritnyicza.
 Várady Zsigmond dr., Marienbad.
 Eleméry Ferencz, Bártfa.
 Diamandi Miklós, Bártfa.
 Balogh Elemér, Raszlavicza

és még többen, mert a hiányuk a népes Nagyvárad társadalmi életében nagyon is feltűnő!

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Jul. 21. Műkedvelői előadás a Sporttéren este 7 órakor.
 Jul. 22. Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 4 órakor.
 Jul. 23. A biharmegyei gazd. egyesület vál. ülése d. u. 8 órakor.
 Jul. 28. Az iparos ifjak dalestélye Karger Sándor vendéglőjében.
 Aug. 4. Az ev. egyházi énekkar dalestélye a Sporttéren.

* Károly főherceg Kolozsvárott.

Károly Ferencz József főherceg tegnap Kolozsvárott időzött. A prezuntív trónörökös megsejmelte a város nevezetességeit. Kolozsvárra érkezéséről csak a rendőrség és a vasuti tisztikar birt tudomással, azonban rövid idő múlva elterjedt a hír, hogy a leendő trónörökös Kolozsvárott időzik. Mint lapunknak Debreczenből telefonozták, a főherceg nevelőjével valószínűleg még ma Nagyváradra érkezik. A fiatal főherceg nagy elragadtatással beszélt Kolozsvár gyönyörű vidékéről. Kiséretében voltak Kolozsvár legelőkelőbb főurai s több helyen az összegyűlt tömeg zajosan megéljenezte.

* Erzsébet főhercegnő eljegyzési hire.

Ferdinánd bolgár fejedelemről legutóbb az a hír terjedt el az egész európai sajtóban, hogy legközelebb eljegyzik Xenia hercegnőt, a montenegrói fejedelem leányát. Ezt a hírt körülbelül három héten át lanszirozták Cettinjből jobb sorsra méltó kitarással. Most a bécsi »Vaterland«, melynek összeköttetése a Koburg családdal ismeretes, lefújja ezt az eljegyzési hírt és ezzel egyidejűleg azt jelentik Szt.-Antalról, hogy Ferdinánd fejedelem bátyja, Koburg Fülöp látogatására odaérkezett. Bécsből ezzel a látogatással összefüggésben most azt a szenzációs hírt jelenti, hogy bizonyos körökben a legnagyobb határozottsággal beszélnek arról, hogy Ferdinánd fejedelem el fogja jegyezni Erzsébet főhercegnőt, Stefánia leányát. Ferdinánd fejedelem állítólag éppen azért jött haza, hogy ezt a dolgot családi tanácsban megbeszélje. A tudósítónk megjegyzi azonban, hogy ez az eljegyzési hír a bécsi szerb követség köréből szivárgott ki, a mi annak a föltevésnek ad alapot, hogy azt viszont Belgrádból lanszirozták. Hogy a hír mennyiben felel meg a va-

lóságnak, azt a jelen pillanatban nem tudjuk; annyi azonban bizonyos, hogy ugy a cettinjei mint a belgrádi hír bizonyos ezézzattal röppitetett világgá, melyet megért mindenki, a ki számol azzal az antogonismussal, mely a montenegrói és szerb udvar között fennáll.

* Uj apát. Szegedről jelentik, hogy a király Fászy Géza esperest, a szentrókusi egyház plébánosát legközelebb apáttá fogja kinevezni.

* Kánikula. A kánikula teljes erejével lépett fel és olykor szinte amerikai hőségben olvad az aszfalt, melybe a déli órákban belemeled a cipősarok. A ki teheti itt hagyja az unalmas, meleg várost, a hol nincsen semmi időöltés, semmi szórakozás. A kertekben, fürdőkn, falun és havasi légbn hűsöl az, a ki szegénysége, foglalkozása nem köt egy helyhez. Nagyváradról naponta tömegesen távoznak el túrdőre vagy különböző nyaraló helyekre. Azok pedig akik itthon töltik a nyarat, a vasárnapot mindig kirándulásra használják fel. Vasárnap szőlők, erdők, berkek hangosak a kirándulók vidám zajaitól. Szóval a nyaralás általános és a kánikula zöldre, vízbe hajtja az izzadó emberiséget, mert hiszen ki tudná ma hűsülés nélkül viselni el ezt a kánikulai meleget.

* Elmebeteg a rendőrségen. A szerencsétlen élőhalottak száma rohamosan szaporodik s az elmebetegintézetek nem képesek befogadni ezeket a szegény elborult elméjűeket. A nagyvárad rendőrség most őriz egy ilyen szerencsétlent, addig, a mig a biharmegyei közkörház elmebajosok osztályában hely kerül számára. Karajos Sándor 33 éves epilepsziában szenvedő szegény embert Keresztesy volt rendőrnél gondoztatta eddig a város. A szegény beteg emberen kitört a tébolyt. Felvitték a rendőrségre, mert a közkörházban nem tudták elhelyezni.

* Kossuth Ferencz Ugrán. Kossuth Ferencz, a 48-as párt elnöke, ma reggel érkezik Ugrára, hol Loránt Dezső érdekében beszédet fog tartani. Több képviselő lekiséri a pártvezért, kit a vasutnál diszes bandérium fog várni. A környéken nagyban készülődnek a fogadtatásra.

* Ismét veszett eb. A mióta a rendkívüli meleg idő beköszöntött, mind sűrűbben érkeznek hírek a megyéből veszett ebek garázdálkodásáról. A napokban Berettyó-Ujfalu községben kőborgott egy veszett eb s Kató István 5 éves kis leányát megharapta. A hatóság elrendelte az ebekre a 40 napi zárlatot s a szerencsétlen kis leányt felszállította a budapesti Hőgyes-féle intézetbe.

* Hol esett el Petőfi? Gáspár Gergely martonosi szászvárosi székely honvéd tanuja volt Petőfi elestének. Fia, ifj. Gáspár Tamás, az erdélyi nagymási uradalmak intézője így beszélt el a dolgot Kovács János tanárnak ez év június 22-én:

— Apám jelen volt Bem táborában a fél-egyházi utközében. A vesztett csata után menekültek. Petőfi a huni hidnál állott egy barátjával. Alkonyat felé járt már az idő. O egy fűzfá-oduban volt elrejtőzve. Onnan nézte a következő jelenetet: A hidon keresztül jött egy kozáksapat. Ennek ellentállt Petőfi és barátja. A kozákok rávetették magukat a költőre és társára. A küzdelem rövid volt. Egy kozák a dárdával átszurta Petőfit, ki ott nyomban meghalt. Az öreg Gáspár ma is él Martonoson. Mint székely szavahihető embert, ki lehet őt hallgatni.

* Diszes esküvő. A nagyvárad leányvilág egyik kedves tagját Járossy Karlát, néhai Járossy Károly volt ítélőtáblai bíró bájós és nagyműveltségű leányát ma, vasárnap d. e. 11 órakor vezeti oltárhoz Budapesten a vizivárosi Szt. Anna-templomban dr. Diószeghy Győző tenkei kir. járásbírósi jegyző.

* **Kirándulás Remecze.** A nagyváradi tornakör, mely a multkor oly kitűnően sikerült kirándulást rendezett Vársonkolyosra, most ismét egy még érdekesebb kirándulásra készül. Vasárnap e hó 28-án Remecze, Biharmegye e remek fekvésű helyére készülnek, még pedig úgy hogy a vasárnap hajnali 2 órás személyvonattal indulnak s még aznap este vissza is térnek. Ez a remek vidék, a mely minden nagyítás nélkül beillik Svájcznak, igazán megérdemli, hogy mentül többen felkeressék s gyönyörködjenek főséges vidékében.

* **Elgázolta az ökrök-szekér.** Vlagyika Alexi 40 éves béres, a Berger szeszgyárból, vigyázatlansága folytán súlyos sérüléseket szenvedett. Egy szekeren moslékot szállított és Sáncz-utczában a szekérről az ökrök közé bukott. A kerékek keresztülmentek rajta. Sérülései igen súlyosak; beszállították a kórházba.

* **Tábori kenyérsütés.** A várban most arra képezik ki a legénység egy részét, hogy táborozás esetére, a mikor nincs pékműhely, rögtönzött kemenczékben is tudjon kenyeret sütni. Az ilyen gula-alaku kemencze alapját lapos kövekből vagy téglából csinálják, vagy, ha ilyen anyag nincs kéznél — hát földből, mely fölfelé agyagból építnek kemenczét. Ilyen kemenczét annyit rögtönöznek, a mennyi szükséges és ha liszt van a csapatnál, bárhol képesek kenyeret sütni. Ezt a tábori kenyérsütést volt alkalmunk megtekinteni, a mely csakugyan hihetetlen gyorsasággal történik. Egyrésze a legénységnek dagasztja, a más része szaggatja és felgyurja a tésztát, melyet hosszú lapitókön egy más csapat viszen a már meghevített kemenczékbe, a hol lapáttal várja a »bevető«. — Néhány percz alatt tele van a kemencze — a honnan aránylag igen rövid idő alatt kerül ki a friss és izletes profont. Ha táborozás alkalmával nagyon sürgősen kell a kenyér, akkor a tésztát egészen vékonyra lapítják, mint a rétest úgy vetik kemenczébe. Ez már két-három percz alatt kész van és nem csak tápláló, de izletes is. A katona tehát, ha lisztje van, könnyen segít magán s táborozás idején is jó kenyeret tud magának előállítani.

* **Musolino.** A római »Fanfulla« jelenti, hogy az olasz belügyminiszter 50000 lírára emelte fel Musolinonak, a hirhedt kalabriai brigantinak a fejére kitűzött díjat. Musolino ellen a legutóbb egy egész hadosztályt mozgósítottak, azonban még sem sikerült őt elfogni. A rabló üldözését nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a parasztok támogatják őt a hatóságokkal szemben. A belügyminiszter nemrégiben 10000 lírát adományozott egy parasztnak, a ki néhány héttel ezelőtt elárulta Musolino rejtekhelyét. Musolinonak ezen alkalommal sikerült elmenekülnie és maga sebesítette meg az árulót, a kit most a miniszter megjutalmazott.

* **A szegedi hid szögei.** Ha nem Magyarországon történt volna meg ez az eset, azt mondanók, hogy Eldorádóban esett meg. Eldorádóban, mint tudjuk, megbüntetik azt, aki egy szöveget az egyik helyről a másikra tesz át. Eldorádóban mindig az utolsó nyeri meg a verseny díját, Eldorádóban az emberek rémesen igyekeznek arra, hogy semmit se csináljanak, holott feleannyi fáradsággal, amit a munka elkerülésére fordítanak, meg is csinálhatnák a dolgot. De az eset, melyről alább szólunk, mégsem Eldorádóban, hanem Magyarországon történt, még pedig Szegeden. Szegeden most egy hidat javítanak. A mérnökök megjelölték a hidon azokat a szöveget, amiket ki kell venni és helyükre újakat kell venni. Resiczai német munkások végezték a munkát. Bacó Andor városi mérnök, aki a munkára felügyel, valahogyan észrevette, hogy a munkások csálnak.

Nem verik be az új szöveget, hanem meghagyják a régieket, csak lealapálják róla a régi festéket és új festékekkel eligazítják a dolgot. Bacó, hogy egészen bizonyos legyen a dolgában, élete kockáztatásával kerülő uton toppant a munkások közé, akiket épp azon kapott rajta, hogy basamódra henyélnek. A rajtakapott munkások megvallották, hogy itt-ott csak látzólagos munkát csináltak, de Bacó mérnök nem elégedett meg ezzel, hanem alaposan megvizsgált minden szöveget és kiderítette, hogy százhusz szög közül csak hatot vertek be újra, a többit pedig meghagyták. Az eldorádói történetet azonban megtétezi egy újabb eldorádói dolog. Bacó mérnök ugyanis azt írta jelentésében a városnak, hogy a mérnököknek nincs elég fizikai idejük, hogy a munkára felügyeljenek, mert irodai munkák, hivatalos jelentések, statisztikák és ezerféle rubrikák megírásával kell ölni az idejüket. Ez tisztára eldorádói ügy. A mérnököknek; akinek vigyázni kellene arra, hogy miként folyik a munka, az irodában kell ülnie és készíteni ott, míg a körme el nem kopik, mázsaszámra a hivatalos statisztikákat. A statisztikák sorsa pedig az, hogy felkerülnek valami hivatalba, hol álmosan rányomnak egy hivatalos pecsétet és küldik az irattárba. Esztendőnk mulva pedig a boldog sajtókereskedők makulaturapapírjai közé kerülnek. Addigra pedig a hid is leszakad. Hát ez nem Eldorádó?

* **Megcsípték Budapesten.** A napokban említettük, hogy Pakala Tamás gör. keleti esperestől hetese Brükler Hidi Gábor nagyobb értékű ékszereket és más tárgyakat elloptott s a holmikkal megugrott. A tollatlan szarka már kézrekerült s biztos őrizet alatt van. A budapesti rendőrség táviratban értesítette a nagyváradi rendőrséget, hogy Hidi Gábort a fővárosban elfogta. A jómadarat Nagyváradra szállítják.

* **Kettős esküvő.** Diszes szép esketési ünnepély volt tegnap a váradi-olaszi-i róm. kath. plebánia-templomban. Szabó János honvéd puskaműves, helybeli háztulajdonos két szép, fiatal leánya tartotta egybekelését a nagyváradi csendőrség két derék tagjával. Márton István számvető őrmester Szabó Juliskát, Péter Lajos őrmester, őrsparancsnok pedig Szabó Miczikét vezették oltárhoz. Az esketéseket Dencs János tb. kanonok, esperes-plebános végezte; megelőzőleg hatásos, remek beszédet intézett az ifjú párokhoz, amelyben fejtegette a házasság köteleit s a családi élet által parancsolt feladatokat. A templomban nagyszámu diszes közönség volt jelen. Násznagyok voltak: Kiss László csendőr százados, Szűcs Géza honvéd főhadnagy, Karger Sándor vendéglő-tulajdonos és Algya József csendőr törzsőrmester. Az esküvő után az örömszlők házában gazdag nászslakoma volt, amelyen a fiatal párokat és az örömszlőket elhalmozták jókívánatokkal.

* **Székely társaságok alakulása.** A marosvásárhelyi Székely Társaság erélyesen hozzá fogott a székely társaságok szervezéséhez. A szervezkedés programját tegnapelőtt állapították meg és pedig a következőkben: Ó-Töplícán 1901. július 25-én, Gyergyó-Borszákon 1901. július 26-án, Gy.-Tölgyesen 1901. július 27-én, Gyergyó-Ditróban 1901. július 28-án, Gyergyó-Szent-Miklóson 1901. július 29-én, Gyergyó-Alfaluban július 30-án, Parajdon jul. 31-én, Nyárad-Szeredában augusztus 1-én, Szászrégenben augusztus 4-én, Dicsőszentmártonban aug. 10-én, Tordán augusztus 14-én, Maros-Ludason augusztus 15-én, Székely Udvarhelyen augusztus 22-én, Székely Keresztúron augusztus 23-án, Brassóban augusztus 24-én, Hétfaluban aug. 25-én, Kézdi-Vásárhelyt augusztus 26-án, Kovásznán augusztus 26-án, Sepszi Szent-Györgyön augusztus 28-án, Csik-Szeredában augusztus 29., Csik-Szent-Mártonban augusztus 30-án, Baróthon augusztus 31-én alakul meg a helyi Szé-

kely Társaság. Ezeknek a társaságoknak célja hogy hetenkénti összejöveteleken, fehér asztal mellett találkozzanak azok a férfiak, kik székelyeink és erdélyrészi magyarjaink sorsát szívükön viselik. Találkoznak meghatározott időben vendéglőben, kaszinóban, esetleg más háznál. Ily alkalmakkor fölemlegetik a napi eseményeket, elbeszélgetnek a székely dolgokról, közlik tapasztalataikat, eszméket cserélnek, magyarázzák és elbírálják a székely kérdéssel foglalkozó munkákat, esetleg a maguk körében is egyik-másik kérdésben, felolvasásokat, előadásokat rendeznek.

* **Roskovics történelmi képei.** Tudvalevő, hogy Roskovics Ignác megfestette több Árpád-házi fejedelem képét a budai királyi várak Szent István-terme számára. E képek Nagyváradon is ki voltak állítva az őszi kiállítás alkalmával. Ott azonban nem ezeket az eredeti képeket, hanem azok pyrogránit-másait helyezték el. De minthogy a szóban forgó műalkotások úgy történelmi, mint művészi szempontból nagyon értékesek, a közoktatásügyi miniszter figyelmébe ajánlta a fővárosnak, hogy esetleg szerezze meg ezt a képsorozatot, melyet leginkább valamely monumentális középületben vagy például a tervezett fővárosi muzeumban tehetne elhelyezni.

* **Ártatlanul elítélve.** Ezelőtt négy évvel történt, hogy Bosnyák Antal bozói lakost az erdőben meggyilkolva találták. A hosszas nyomozás és vizsgálat során Kosák János odaváló lakosra irányult a gyanu, mert Kosák régi haragosa volt Bosnyáknak és meg is fenyegette, hogy agyonlövi. Történt pedig, hogy Kosák, ki nagy orvadász volt, a gyilkosság idején az erdőben járt s ezt tanuk is igazolták, azonkívül a golyó, melyet az áldozat testében találtak a hasonlított a Kosák golyóihoz. Ez alapon elítélték Kosákot nyolcz évi fegyházra s jelenleg is Illován ül. E hét elején azonban váratlan fordulat állott be ez ügyben. Bosnyákné ugyanis — mint nekünk írják — férje halála után férjhez ment egy Laczó János nevű legényhez. A házastársak nem éltek valami boldogan, mert az új férj hamar nyakára hágott a vagyonnak s az után a hol tudott, lopott, Most is valami lopási ügybe keveredett s a csendőrök elvitték a község házára. Itt azután Laczó belekeverte a feleségét is s e miatt a két csendőr elment az asszonyért is, kinek a csendőrök így szóltak:

— Na most már tudunk ám mindent, Laczó elmondta a régit is!

Az asszony erre megijedt s őt mindjárt elmondta, hogy Laczó őt ártatlanul keverte bele, mert ő akkor nem tudta, hogy Laczó lötte agyon az urát, csak hogy őt elvehesse. Erre a nem várt fölfedezésre vallatóra fogták Laczót s miután az asszony szemébe mondta, hogy ő lötte le az urát, a csendőrök távirati jelentést tettek a törvényszéknek, a honnan most várják a vizsgálóbírósgot a helyszínre.

* **A világ legnagyobb sztrájkja.** Az amerikai nagy acélsztrájk, amilyenhez fogható még sohasem volt, tényleg kiűtött s mint New-Yorkból jelentik, mindinkább terjed s olyan munkásokra is kezd kiterjedni, amelyek nem tartoznak szorosan az acélsztrájkhoz. Érdekes ebben a nagy harcban az, hogy mindkét fél a munkások és a munkaadók is elvért küzdenek s éppen ez nehezíti meg nagyon a békés közleledést. Emiatt sokkal nehezebb lesz a békekötés, mintha tisztán bérharcz folynék a két ellenfél közt. A sztrájkoló munkások azt követelik a hatalmas munkaadótól, hogy szövetségüket ismerjék el teljesen, ellenben a vállalkozók arra az álláspontra helyezkednek, hogy nem bánják, ha munkásaik a munkásszövetséghez csatlakoznak, de senki se kényszerítse őket, hogy oda belépjenek. A szövetséghez tartozó munkások továbbá azt is követelik hogy minden gyárban a szövetség által megállapított bérrendszert fogadják el; a vállalkozók ez ellen tiltakoznak, mert kényszereszközök

látanak benne arra, hogy minden munkás a szövetség tagja legyen. *Lehetséges, hogy mintegy 215000 aczélmunkás fog sztrájkolni*, akik közül 80000 unionista, 13500 pedig nem az.

* **Kirabolt biciklisták.** Vakmető rablást követett el három vándorlegény a Pancsova felé vivő országúton a hó 18-án estefelől. Két temesvári fiatalember, Halm Gyula és Schéja Dezső még a hó 17-én elindult biciklin, hogy Verseczen és Pancsován át Szlavoniába karikázzon. Az első nap eljutottak Verseczig s a nap hátralevő részét ott töltötték. Miután pedig ez éjjel jól mulattak, csak másnap délután folytatták utjukat. Este 7—8 óra között haladtak át Starcsován. A mint az országúton Pancsova felé haladtak, egy erdőszélben három vándorló ugrott eléjük botokat dobtak a kerekük közé, minek következtében a két fiatal ember kénytelen volt leszállni. A vándorlók ekkor letépték őket a földre, elszedték aranyóráikat, gyűrűiket és pénztárczáikat a kerekük külőit elgörbítették s miután még néhányszor ökölrel megtapogatták a fiatal embereket, befutottak az erdőbe. Miután a rablók eltávoztak a fiatal emberek bevészorogtak Pancsovára, a hol jelentést tettek az esetről. A rendőrség és csendőrség rögtön megindította a nyomozást és sikerült is a három csavargót abban a pillanatban elfogni, a mikor egy lopott csolnokon át akartak evezni a Duna tulsó partjára, Szlavoniába. A három csavargó Puschel Jakab, Vurm Adolf és Lősch Antal munkanélküli csavargók, kik más betörésekért már országsszerző is körözve voltak. Nevezetteket átadták a törvényszéknek.

* **Roberts s a magyar cigányok.** Szabadkai Page Károly bandája, mely jelenleg Angliában aratja az anyagi és erkölcsi sikert, a napokban Kondon mellett egy kis városkában játszott előkelő közönség előtt. Ott volt Roberts lord is, a délafrikai parancsnok, a kit szinte elragadott a cigányok játéka. Kérésére több angol operetből, főképp »San-Toy«-ból játszottak. A lord nagyon megdicsérte őket s csak azt sajnálta, hogy nem tud velük úgy társalogni, mint a hogy szeretné. A cigányok ugyanis nem igen tudnak még angolul, se a nemes lord nem tud sem magyarul, sem cigányul.

Igazságszolgáltatás.

Érdekes szerzői jogbitorlás. Megyeri Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója pert indított Herczeg Jenő, az ottani Színházi Ujság felelős szerkesztője ellen szerzői jog bitorlásáért, mert a nevezett lap a szinlapot közölte. A kolozsvári törvényszék kimondta, hogy szinlap közlése a szerzői jog bitorlása és elítélte Herczeg Jenőt kétszáz korona pénzbírságra és a költségek viselésére. Az elítélt felebbezett.

TANUGY.

A debreczeni Svetits-intézet értesítője az 1900—1901. iskolai évről. A Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánévű debreczeni házában egy évi áldásos működéséről számol be ez a füzet. Valóban csodálatra méltó eredmény az, a mit ezek a szegény apácák Debreczenben a katolikus hitélet és a közoktatás terén felmutatnak. Fenn tartanak elemi és felsőbb leányiskolát, tanítónő képezdét és tovább-képző tanfolyamot, azonfelül mintaszerű internátust, a melyben aránylag olcsó összegért a leányok kifogástalanul gondos, házas és a mi fő: vallásos nevelést kapnak. Mindezen nevelési és oktatási intézetekben az apácák, mint az előttünk fekvő értesítő bizonyítja, a legszebb eredményt érték el. Ebben a fényes sikerben oroszán rész illeti dr. *Wolafka* Nándor v. püspököt, deb-

reczeni prépost-plebánost és az intézet igazgatóját, ki fáradhatlan tevékenységével hathatósan támogatta nemes munkájában az iskolánévűeket. Az iskola évközben számos ünnepeken mutatta be haladását a nagy közönségnek is; a vizsgálatokon és ellenőrző látogatásokon megjelent felsőbb tanügyi előjárók pedig általánosan legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a tapasztaltak fölött. Volt az elemi iskolának 115, a felsőbb leányiskolának 208, a tanítónőképezdének 85, a tovább-képző magántanfolyamnak 23, összesen a 4 iskolának 431 növendéke. Ezek közül róm. kath. 286, gör. kath. 9, gör. kel. 3, ev. ref. 61, ág. ev. 12, zsidó 69; anyanyelv szerint magyar 417, német 9, ruthén 1, oláh 4.

A IV. évfolyambeli képezdészek közül kérésitőt nyert 16.

SPORT.

A Vilmos-huszárok lóversenye. A 7. Vilmos-huszárezred tisztikara ma, vasárnap érdekes nagyszabású lóversenyt rendez Debreczenben, amelyre az ezred helyben állomásozó tisztjei közül sokan átrándultak. Valószínűleg Don *Miguel* braganzai herceg is jelen lesz a versenyen.

A versenyek a következők:

1. **Félvér akadályverseny.** Tiszteletdíj a 4 első ló lovasának, 4 éves és idősebb belföldi félvér lovak számára, melyek 1901. évi április hó 1 óta nem voltak idomár kezében. Távol-ság 4000 m. Huszonhat nevezés van bejelentve.

2. **Altiszták akadályversenye.** Távol-ság: 3200 m. Tiszteletdíj az öt első lovasának. Századonként 2 altiszt, 1 altiszt az ezred-törzstől.

3. **Tiszti szolgálati lovak akadályversenye.** Tiszteletdíjak a 3 első lovas számára. Távol-ság 3200 m. 13 nevezés van.

4. **Gátverseny.** Tiszteletdíj a 4 első lovasnak 3 éves és idősebb lovak számára, melyek 1901 óta nem voltak idomár kezében. Távol-ság 2400 m. 14 nevezés van.

5. **Huszárok vadászversenye.** Tiszteletdíj az öt első ló lovasának. Századonként 2 huszár. Lovagolandó a Master után.

6. **Tiszti szolgálati lovak akadályversenye.** Tiszteletdíj a 3 első lovasának. Szolgálati lovak részére. Távol-ság 4000 m. 6 nevezés van.

7. **Nagy akadályverseny.** Tiszteletdíj a 4 első ló lovasának 4 éves és idősebb lovak számára, melyek 1901 április hó 1-től nem voltak idomár kezében. Távol-ság 4800 méter 13 nevezés van.

MULATSÁG.

Műkedvelők előadása.

Ma este lesz megtartva a Sport-pavillonban a »Mentő-egyesület« és a »Vívós kereszt« javára tartandó előadás és táncestetély.

Az előadásban, a mely iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik a műkedvelőkön kívül közreműködnek még: Kürti Margit, Tóth Mariska, Szécsy Emma, Havas Irmácska, Rogoz Imre, Somlár Mihály és Kertész Sándor.

Szinre kerülnek ez alkalommal Bihari Akosnak a Víg-színház kiváló művészenek rendezése mellett a »Végrehajtó« Abrányi Emil kitűnő vigjátéka és az »Egyetlen leány. A »Végrehajtó« után hangverseny lesz, a melyen közreműködnek egy szavallattal Kürti Margit és Fényes Márta, ki Sarassate »Zigeuner Weisen«-jét játsza Vomácska József zongora kísérete mellett.

Az előadás után tánc lesz.

A műsor a következő:

1. **A végrehajtó.** Vigjáték 1 felvonásban. Irta Abrányi Emil. Rendező Bihari Akos ur a Víg-színház tagja. Személyek: Majorné — Szé-

csi Emma, Birike — Tóth Mariska, Fehérvári Nándor köz- és váltó-ügyvéd — Somlár Mihály, Szaday Lajos — Rogoz Imre, Csabi Gáspár bírósági végrehajtó — Kertész Sándor, Koppancs Ferencz — Vadász Gyula, Náni, szakácsné — Ivánfi Irénke. Történik Budapesten Majorné lakásán. Idő jelenkor. 2. »Visszavárlak«. Költemény Endrődy Sándortól. Szavalja Kürti Margit kisasszony. 2. »Zigeuner Weisen« Pablo Sarassatte-től hegedű soló, játsza Fényes Márta kisasszony, zongorán kíséri Vomácska József ur.

Végül az **Egyetlen leány.** Vigjáték 1 felvonásban. Irta Gr. Fredro Sándor. Fordította Radnódfay Sándor. Rendező Bihari Akos ur. Személyek: Szumbalinszky földbirtokos — Kertész Sándor, Paulina leánya — Tóth Mariska, Gomojtó Mátyás földbirtokos — Vadász Gyula, Agatha neje — Nagy Jolán, Ratatinszky Kázmér földbirtokos — Somlár Mihály, Luiza neje — Szécsi Emma, Kamilla — Kürti Margit, Pepike — Ivánfi Irénke, Darzsinszky Agoston — Erdődi Andor, Mericzky Henrik — Rogoz Imre, Boldizsár, öreg szolga — Kovács Dezső. Történik Szumbalinszky mezei jószágán. Előadás után táncmulatság a Lövölde helyiségben. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a Sport-pavillonban tartatik meg.

Az iparos ifjak dalestélye. A nagyvárad-i ipartestületi ifjúságának önképző egyletének dalköre saját szükségleteinek fedezésére 1901. július hó 28-án az az vasárnap a Karger Sándor féle nyári mulató helyiségében szavallat, monolog, tekeverseny és tánczczal egybekötött zárkörű dalestélyt rendez. Rendezőség: Nagy János d. elnök, ifj. Cser János e. elnök, Hajnal Gyula d. h. elnök, Zemplényi Ferencz d. gazda, Ováry Gyula d. pénztárnok, Köffer Béla d. jegyző. Kivonulás az egylet helyiségéből d. u. 3 órakor, a tekeverseny kezdete d. u. 4 órakor. Táncz kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenként 1 kor., család-jegy (3 személyre) 2 kor. 40 fillér. Jegyek elől válthatók, a meghívó előmutatása mellett: az Iparos Ifjak egyleti helyiségben (Szt.-László-tér, Kovács-ház), Nagy János fodrász üzletében (Szt.-János-utcza) a dalkör tagjainál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. Kivánatra a meghívó előmutatandó. Kedvezőtlen idő esetén fedett helyiségről gondoskodva van.

A műsor a következő:

1. »Dalár induló«. Kunertől, előadja a Dalkör.
2. Szavallat, a »Magyar dal« Kósa Barnától, előadja Tóth Lajos.
3. »Tihanyi visszhang« Mácsai S.-től, előadja a dalkör.
4. Monolog. »Desperát ur« Gabányitól, előadja Hajnal Gyula.
5. Szavallat »Az együgyű paraszt«, előadja Szolnok István.
6. »Völgyi Rózsa« Hermestől előadja a Dalkör.
7. Az »Orr«. Vig monolog Peterdi Sándortól, előadja Köffer Béla.
8. »Magyar népdalok« Mácsai S.-től előadja a Dalkör.

Táncrendező: *Bereczky Béla.* — Karnagy: Gerencsér József.

Az ev. ref. egyházi énekkar mulat-sága. A nagyvárad-ujvárosi ev. ref. egyházi énekkar 1901. évi augusztus 4-én, a Sport-téren az énekkar templomi orgona-alapja gyarapítására tánczczal egybekötött zárkörű *dalestélyt* rendez. Belépődíj: Személy-jegy 1 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók: Az énekkar dalestélyi tisztviselőinél és a működő tagoknál, este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirdaplilag nyugtáztatnak. A dalestély kezdete este 8 órakor. A meghívó másra át nem ruházható és kívánatra a pénztárnál fölmutatandó. A világitás acetylen fényvel történik.

Műsor: 1. *Búcsú.* »Isten veled hazám bátrak hazája.« Előadja: az énekkar.
2. *Népdalok.* a) »Szívbeli szép szeretőjét...« — b) »Ablakomban rég elhervadt virágok.« — c) »Hijja, hijja a kismadár...« Előadja az énekkar.

3. **Magyar király induló.** »E szép hon koronás királya.« Előadja az énekkar a *Bura testvérek* zenekara kíséretével.

4. *Népdalok.* a) »Zug a vihar jáját a szél.«
— b) »Erre kis lány nem arra. Előadja az énekkar.

5. *Kurucz dalok.* a) »Nincs olyan nemzet a világon.« — b) Rajta kurucz rajta.« — c) »Van egy hamis korcsmárosné dunántul. Előadja az énekkar.

6. *Balaton nóták.* a) »Nyisd ki anyám a virágos ablakot.« — b) »Elragadta galambomat a Balaton.« — c) »Siófokra megy a hajó.« Előadja az énekkar.

7. *Dankó nóták.* a) »Most van a nap lemenőben.« — b) »Gyönyörű szép tündérország szerelem.« Előadja az énekkar.

8. *Bordal.* »Igyunk az ember egyszer él.« Előadja az énekkar.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMŰ.

Irta: Lucien Biart.

Franziából: K-6.

25.

Elérkezvén az éj, a ház előtt két-három fáklyát gyújtottak s az indiánok összegyűlekeztek. A házigazda hiába próbálta don Estevant és leányát a vacsorára s a készülő tánczra ottmarasztalni. Ezen falusi mulatság, melyben ő rangjánál fogva csak a néző szerepét játszhatta, nem nagyon csábította sem őt, sem Micaelát.

A látogatók tehát utrakeltek, ugyanazon lovagesapat elkísérte őket a hegy lábáig, mely előbb fogadta az érkezőket s onnan vágtatva visszafordultak. A mint az ösvényre értek, Micaela észrevette, hogy Bernandó mellette lovagol. Ismerte már őt régóta, de még nem beszélt vele. Sanchez leányainak egyike elbeszélte a nők előtt a pohártörési jelenetet, így hát nem lephette meg a leányt, hogy Bernandót maga mellett látja.

— Hát otthagytá az ünnepélyt? kérdé társától.

— Már régóta nincs számomra más ünnep, mint azok a napok, a mikor kegyedet láthatom.

Micaela elpirult, de nem felelt. Bernandó udvariasságból az ösvény másik oldalára került, a hol a szakadék volt. A föld itt-ott engedett a ló lábai alatt s egy-egy kő nagy zajjal hullott a mélységbe.

— Vigyázzon! kiáltott a fiatal leány, kinyújtott karjával önkénytelenül Valeriano gyászszekerestjére mutatva.

— Az ő sorsa nem rettent el engem, felelt az ifju szomorú hangon, előbb-utóbb úgy is meghalok a szerelemtől.

Micaela megláttotta lova lépteit, hogy atyja és keresztatyja utólérhessék. Elérték a Salto del Muertót. Itt Bernandó búcsút vett.

— Tehát holnap viszontlátjuk! kiáltott don Estevan.

A menet betért a szoros utba, elől egy cseléd fáklyával.

Két hét múlva az új kérő már mindennapos volt a tanyán. Alvarez mindig dicsérte őt keresztleánya előtt, úgy, hogy bár majdnem közömbös volt iránta, mégis elfogadta vőlegényül s már csak az érsek beleegyezését várták, hogy kitűzhessék a menyegző napját.

Egy reggel Bernandó atyja maga jött el a tanyára.

— Isten hozta nálunk! kiáltott don Estevan örvendve. Minek köszönhetjük ezt a kiváló szerencsét.

— A nyugtalanságnak. Ha itt tartóztatta a fiamat, miért nem üzenté meg nekem?

— Istenemre, igaztalanul vádol, Bernandó tegnap este szokása szerint hazatért.

— Oh! kiáltott az aggastyán, akkor biztosan baja történt.

— Biztosan betért valamelyik barátjához.

— Megkérdeztem az őrt a város kapujánál, de az nem látta hazatérni.

— Hozzátok a lovamat s üljetek ti is nyeregbe! kiáltott don Estevan egy arramenő lovásznak.

Az ültetvényes Alvarez lakosztálya felé vezette az aggastyánt. Az udvarnagy asztalánál

a számadásokat rendezte s barátja kikelt arca láttára felugrott.

— Mi lelt? Sáppadt vagy!

— Baj van, Bernandó nem tért haza Orizavába.

— Ah, mondá Alvarez fellélegzve, megijesztettél. Mi az ördög! Bernandó sokkal nagyobb, hogysen egykönnyen elveszhetne, még ha akarná is. Már talán otthon van is azóta, szölt azután az aggastyánhoz fordulva.

(Folyt köv.)

TAVIRATOK.

Öngyilkos alezredes.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Gorszky László nyugalmazott csendőr alezredes, a London szállodában öngyilkosságot követett el. Agyonlőtte magát s három levelet hagyott hátra, melyek közül az egyiket feleségéhez, kettőt pedig egy barátjához címzett Öngyilkosságának oka ismeretlen.

A lipcei krach.

Lipcese, jul. 20. A Leipziger Tagblatt jelenti, hogy az államügyészség a törvényszéknél vádat emelt a lipcei gyapjúfűtő üzem igazgatói és felügyelő bizottságának egy része ellen, továbbá, hogy a márczius 26-án tartott közgyűlés kisebbségének határozata értelmében a részvényeseknek egy része polgári keresetet indított a lipcei gyapjúfűtő üzem elöljárósága és felügyelő bizottsága ellen. (M. T. I.)

Elhunyt tábornagy.

Budapest, július 20. (Saj. tud. táv.) Jelasics Győző gróf tábornagy 97 éves korában meghalt. Az elhunyt generális testvéröccse volt a híres Jelasics bánnak s bátyjával együtt ő is ellenünk küzdött a szabadságharcban.

A fekete-sárga igazgató pöre.

Pozsony, július 20. (Saját tud. távirata.) Relle Iván színigazgató, Ejury Jenő magánzó és Votkovich Odön tanárjelölt ellen, kik a Nyugatmagyarországi Híradóban a színügyi kérdésből kifolyólag megámadták, rágalmazás és becsületsértés miatt sajtópört indított.

Új szőlőbetegség.

Bécs, jul. 20. Minthogy Obermaisban Meran mellett, Kalternben és Bozenben szőlőbetegséget konstataáltak, megtiltották a szőlőtöke kivitelét arról a vidékről. A földművelési miniszterium két tisztviselőt küldött Meránba a szükséges intézkedésekben való közreműködés végett és megfelelő pénzüsszeget utalványozott a tiroli helytartónak a vizsgálat költségeire. Azonkívül legközelebb Klostorneuburgból két szakértőt küldenek Tirolba a szőlő betegségének megvizsgálására. A vizsgálat befejezése után a miniszterium megteszi a kellő óvintézkedéseket.

Örmény események.

Konstantinápoly, jul. 20. Az ökmén patriarka utasította Nikofor metropolitát, hogy nyissa meg újra a prisztinai szandsák templomait. Hruics szerb követ ugyanezt tanácsolta a metropolitának. Gruics és Szinovjev orosz nagykövet, mielőtt újabb lépéseket tesznek, megvárják konzuljaik jelentését, a kik kolosini események megvizsgálása végett Mitroviczába mentek. (M. T. I.)

A munkanélküliek forrongása.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Óriási felháborodás van a budapesti munkanélküliek között a város tapintatlan eljárása miatt. Jelenleg »Vad Dél-Afrika« cím alatt egy csapat afrikai, állítólag búrok, egyes mozzanatok mutatnak be a búr háboruból, az ottani szokásokból. A rendezőség néhány száz embert kért a várostól, akik a belépő jegyeket szedjék s ezért napbőként egy-egy forintot kapnak. A város nem a munkanélküliek 5000-et meghaladó csoportjából küldött ide embereket, hanem a városi szolgálkat juttatta mellékeresethez. E miatt óriási a harag és elégedetlenség. Dühöngve fenyegetőznek. Azt kiáltják, hogy ha nem kapnak elégtételt, leütik a czilindereseket. A miniszter elé akarnak menni, panasza.

Az angol politika.

London, július 20. Asquith tegnap a tiszteletére adott lakomán beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy Dél-Afrikából új Kanada kezd fejlődni. Az államférfiak feladata az imperiumot úgy alakítani, hogy érdemes legyen benne élni. A liberális politikának az imperiumot nemcsak el kell ismernie mint meglevő tény, hanem örömmel is kell üdvözölnie, mert a népet meg kell győzdtetni róla, hogy a liberális párt nemzeti párt, a melyre nyugodtan rá lehet bízni a birodalom jövőjét. (M. T. I.)

A búr földről.

Fokváros, jul. 20. Az itteni lapok panaszkodnak, hogy Fokvárosban folyton szaporodnak a büntettek és erőszakosságok s hogy a hatóságok nem tesznek kellő rendőri óvintézkedéseket. A büntettek számát állandóan szaporítják azok a kétes jellemű elemek, a melyek a világ minden részéből jönnek Fokvárosba.

London, jul. 20. A Reuter-ügynökség jelenti Middleburgból: Kitchener 34 halálra ítélt fogolynak megkegyelmezett és büntetésüket Bermuda szigetén töltendő életfogytiglani kényszermunkára változtatta. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kronstadtból, hogy Dewett néhány emberével állítólag nem messze Reitztdél-nyugatra van. (M. T. I.)

A druzok csendesek.

Konstantinápoly, jul. 20. Illetékes helyen megzafolják azt a híresztelést, hogy a druzok fellázadtak, egy török helyőrséget felkoncizáltak, több török falut kifosztottak és a Damaszkuszba kiküldött csapatokat visszaverték. Az egész híresztelést arra a portyázásra vezetik vissza, a melyet török katonák druzok lakta vidéken végezni szoktak, hogy a druzok által elrabolt marhát visszaszerezzék jogos tulajdonosainak. (M. T. I.)

Az általános szavazatjog.

Bécs, július 20. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén Adler Viktor és társai azt indítványozzák, hogy a tartományi bizottság törvényjavaslatot készítsen a választás reformjáról az általános, egyenlő és közvetlen szavazatjog alapján s azt a legközelebbi ülészakban nyújtsa be.

KOZGAZDASAG.

Nagyvárad hativásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradon 1901. július hó 9-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.20—13.60. Kétszeres buza 12.60—12.40. Rozs 13.—12.—. Arpa —.— 9.60. Zab 14.—13.40. Tengeri: 10.60.—10.20. Borsó 36.—. Lencse 42.—. Bab 15.90. Köleskása 25.—. Burgonya 6.—. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 25.50. fehérkenyér liszt 24.50, barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 4.60, szalma 1.10 Szalonna 104.—, 6 kiló zsop-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —14. 1 köbm. bükkfa 6.40, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84 Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szapan 48.—, mosott birka gyapju —.—. magyar gyapju —.—. Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 22.—. köles —.—. repce 23.—, dió 54.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, ezalona 1.28, sertéshus — 96, juh-hus 68, veres hagyma 12, fog hagyma 36, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter. kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1901. évi július hó 9-ről. Tiszta buza körülbelül 600 hltr, kétszeres buza 90 hltr, rozs 220 hltr, árpa 200 hkl. zab 110 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 200 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 87 drb, félhizott 125, sovány 119, süldő 350, malac: 390, hizott marha 16, jármás ökör 520, fejős tehén 270, borju 300, bivaly 15, juh és kecske 120, ló 481.

Belch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határítók.

Budapest, július 20.

Buza októberre	8 10
Buza áprilisra	—
Tengeri	5 16
Rozs okt.	6 88
Zab ápr.	6 36
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsdé.

Budapest, július 20.

Osztrák hitel	664 75
Magyar hitel	668 —
Államvasut	655 —
Pámanurányi	446 50
Magyar jelzálog	447 25
Salgótarjani	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos arányok

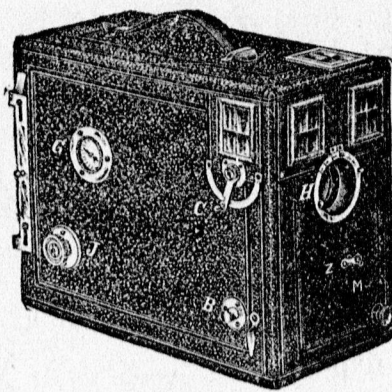
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	117 75
Magyar koronajárdék	92 85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	120 25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118 50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92 50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100 10
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyereség-sorsjegy-fülső	173 —
Tiszszabályozás szegedi sorajegyek kölcsön	143 —
Osztrák járadék papírban	98 95
Osztrák járadék ezüstben	98 80
Osztrák járadék aranyban	118 —
Osztrák korona járadék	95 75
Osztrák államsorsjegyek	139 50
Osztrák magyar bank részvény	16 40
Magyar hitelbankrészvény	639 —
Osztrák hitelintézet részvény	640 —
Párisi vista	95 15
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19 04
Nemzetbirodalmi márka	117 47
London vista	239 60
20 márkás arany	28 50

a szerkesztésért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Mindennemü fényképészeti kellékek és gépek gyári árban kapható

Weinstock Fülöpnél

Nagyváradon,

Szt. László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Van szerencsénk a n. érdemü közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárúsítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

147-15-0

Építkezők és gazdák figyelmébe

ajánlom építkezési- és gazdasági cikkekkel felszerelt raktáramat, a hol a **legelőnyösebb árak** mellett csakis **első rangu gyártmányok** szerezhetők be.

Telefon 67.

Telefon 67.

Raktáron tartok

Építkezők részére:

I-ső rendü Beocsini Román- és Portland-Cementet, Valódi szagtalan tüzmentes Asphalt fedéllemezeket, Elszigetelő lemezeket és elszigetelő anyagokat, Kitünő menyezetrádfonatot, Erdélyi szobrász- és alabastrom gipszet, Carbolineumot- és Tinctoral (fatelítésre), Disztéglákat (nyers építkezésekhez), Római és Velencei Cement mozaik lapokat, Kőanyagcsöveket.

Nagyon olcsó árakban!

Gazdák részére:

Valódi orosz kaukázusi gépolajat (eredeti hordóban), Valódi Oliva gépolajakat, Henger- és Dynamo gépolajakat, I-ső rendü Repce olajat (égető olaj), Kitünő Tovotte gépszirt, Kék uszó kocsikenőcsöt

Legelőcsőbb petroleumforrás!

Krugstein Izidor utóda Rosenberg Izsó,

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

137-10-10

A „TISZÁNTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegysek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsajtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezércikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetmények, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Megholtak } papíron.
12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.
14. Adósok jegyzéke.
15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Megholtak }
18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
19. Iskolai jelentés.
20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.